

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาทันตสุขภาพของชุมชน ซึ่งครอบคลุมถึงการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของบุตรหลานก่อนวัยเรียน การปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศนในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และสุขภาพช่องปากของเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชนบ้านโนนหม่อง อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น บุคคลผู้ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยรวมจำนวน 83 คน ประกอบด้วย ผู้ปกครองเด็ก กลุ่มแกนนำชุมชน ครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และผู้วิจัย ทั้งนี้ได้นำเอาการประชุมระดมความคิดแบบมีส่วนร่วมตามกระบวนการ A-I-C มาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมและสร้างการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาทันตสุขภาพ 5 ขั้นตอนคือ 1) การวิเคราะห์พิจารณาและหาสาเหตุของปัญหา 2) การวางแผนการปฏิบัติงาน 3) การปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงาน 4) การติดตามประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน และ 5) ประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อสิ้นสุดกระบวนการ

ผู้วิจัยใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพในการศึกษา การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ การสนทนากลุ่มย่อย การสังเกตการ มีส่วนร่วม และการบันทึกสุขภาพช่องปาก เป็นวิธีการที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่ากิจกรรมที่นำมาใช้โดยเฉพาะกระบวนการ A-I-C สามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างเต็มที่ ใน 3 ขั้นตอนแรกตามที่วางแผนไว้ คือ 1) ชาวบ้านได้เข้าร่วมระดมความคิดเพื่อหาสาเหตุของปัญหาสุขภาพ ซึ่งทำให้ทราบปัญหาสุขภาพสำคัญที่เกิดขึ้นกับลูกหลานของตน 2) ชุมชนร่วมกันวางแผนจัดทำโครงการและกิจกรรมเพื่อนำไปปฏิบัติการแก้ไข

TE 145967

The objective of this research was to study the effectiveness of Participatory Action Research Process in solving dental public health problems, which involved initiation of active community participation in dental health promotion of pre-school children, improvement of public health staffs interest in strengthening community action, and dental health quality of pre-school children of Noankong village, Ban Fang district, Khon Kaen province, Thailand. Eighty-three people participated in this study. There were parents of pre-school children, teachers, community leaders, public health staffs and the researcher. The participatory technique called A-I-C process was utilized to initiate mutual participation among participants in five stages of problem solving ; i.e. 1) problem identification and cause analysis 2) planing 3) implementation 4) foilow up and process evaluation 5) output assessment

Qualitative research techniques were employed. Data collection was obtained through informal interview, focus group discussion, and participant observation and dental health records.

This study revealed the success of the research process in initiating active participation of villagers in the all stage of problem solving which were :- 1) Villages were actively discuss and share experience among each others in identifying health problems of their

own children 2) Four projects for community health improvement were set up. There were : Pre-school health promotion project, Loving Family project, Environment Development project and Pre-school readiness promotion project. The other two were proposed to put in the yearly plan of Noankong Tambol Administrative Council, The first two projects were implemented by the villagers 3) Parents and community health staff cooperated in conducting the two projects for dental health improvement. Parents and their children participated in several activities ; i.e. supplementary food and oral check services, learning session on dental care, skill building session on effective tooth brushing and plaque examining . During activity implementation, through villagers assessment, they learned some implementation problems, such as too many activities were implemented under time limitation and too many children in each activity session. They also utilized the evaluation results to improve the consequent activities.

Through participatory action research processes in this study, community changes which supported dental public health improvement were found as the following: 1) villagers learned how to involve themselves to improve their children's dental health as well as dental public health. 2) community health staffs learned community health problems and needs and how to work with community members in order to improve dental public health. 3) parents were able to help their children to brush their teeth properly and effectively. More attention was paid to their own children oral care. 4) Children dental health was significantly improved. 5) villagers as well as health staffs gain positive attitude toward the utilization of participatory action research to improve community health.